

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.007.13.2021

**Pan
Benoit François Lheureux
Prezes Zarządu
Auchan Polska sp. z o.o.**

**ul. Puławska 46
05-500 Piaseczno**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/018 - Efekty wybranych działań państwa podejmowanych w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Auchan Polska Sp. z o.o. (dalej: Auchan lub Spółka).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Gérard Gallet - Prezes Zarządu do 28 maja 2021 r. Benoit François Lheureux - Prezes Zarządu od 28 maja 2021 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczenie środków publicznych otrzymanych w ramach instrumentów pomocowych przeciwdziałających skutkom COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020 – 2021 (I połowa) z uwzględnieniem danych porównawczych lub zdarzeń, jakie nastąpiły w okresach wcześniejszych i późniejszych mających wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Igor Strąk, doradca ekonomiczny, na podstawie upoważnienia nr KGP/97/2021 z 4 listopada 2021 r. 2. Mirosław Wójtowicz, główny specjalista kp., na podstawie upoważnienia nr KGP/79/2022 z 22 sierpnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1, 128)

II. Ocena² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie spełniania przez Spółkę formalnych przesłanek uzyskania wsparcia, wymienionych w art. 15gg *ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*³. Ustalone w ww. ustawie elastyczne kryteria uprawniające do otrzymania pomocy umożliwiły Spółce pozyskanie łącznie 96 764,8 tys. zł, w tym na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników 82 765,1 tys. zł oraz na pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników 13 999,7 tys. zł. Celem udzielonej pomocy było dofinansowanie wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy w związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w następstwie COVID-19.

Spółka wykonała dotychczasowe obowiązki w zakresie rozliczenia środków uzyskanych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie⁴, przekazując niezbędne dokumenty.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm., dalej: *ustawa COVID-19*.

⁴ Dalej także: WUP.

Według stanu na dzień 17 sierpnia 2022 r. nie nastąpiło rozliczenie tej pomocy ze strony WUP⁵.

Zdaniem Spółki otrzymana pomoc uchroniła przed zwolnieniem 19 493 pracowników, tj. praktycznie wszystkie zatrudnione osoby. NIK nie kwestionuje tej oceny, aczkolwiek ogólna sytuacja ekonomiczna Spółki nie zagrażała ówczesznie kontynuowaniu działalności gospodarczej ani utrzymaniu dotychczasowego poziomu zatrudnienia. Spółka w 2020 r. wykazała zysk netto w wysokości 164 931 tys. zł, podczas gdy w 2019 r., tj. w roku poprzedzającym wystąpienie epidemii, odnotowano stratę netto w wysokości 14 106 tys. zł. Realnym efektem pomocy było więc dofinansowanie wynagrodzeń ponad 19 tys. pracowników, co zredukowało własne koszty osobowe Spółki o blisko 97 mln zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Auchan złożyła łącznie cztery wnioski do WUP o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych⁶ na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w następstwie COVID-19 na podstawie art. 15gg *ustawy COVID-19*. Działania w celu pozyskania i rozliczenia ww. pomocy z upoważnienia Auchan były prowadzone przez zewnętrzną kancelarię prawną.

Skierowany do WUP wniosek:

- 1) 14000/CV-19/15289145 z dnia 30 lipca 2020 r., obejmował okres trzech miesięcy licząc od 1 lipca 2020 r. i dotyczył 17 223 pracowników. Łączna wartość przyznanego Spółce dofinansowania wyniosła 92 247,2 tys. zł, w tym na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników 78 715,9 tys. zł (85,3%) oraz na pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników w kwocie 13 531,3 tys. zł (14,7%);
- 2) 14000/CV-19/17866429 z dnia 30 października 2020 r., obejmował okres trzech miesięcy licząc od 1 października 2020 r. i dotyczył 1 045 pracowników. Łączna wartość przyznanego Spółce dofinansowania wyniosła 4 983,5 tys. zł, w tym na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników 4 252,5 tys. zł (85,3%) oraz pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników w kwocie 731,0 tys. zł (14,7%);
- 3) 14000/CV-19/20744677 z dnia 29 stycznia 2021 r., obejmował okres trzech miesięcy licząc od 1 stycznia 2021 r. i dotyczył 751 pracowników. Łączna wartość przyznanego Spółce dofinansowania wyniosła 3 669,6 tys. zł, w tym na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników w kwocie 3 131,3 tys. zł (85,3%) oraz pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników w kwocie 538,3 tys. zł (14,7%);
- 4) 14000/CV-19/24118210 z dnia 28 kwietnia 2021 r., obejmował okres trzech miesięcy licząc od 1 kwietnia 2021 r. i dotyczył 473 pracowników. Łączna wartość przyznanego Spółce dofinansowania wyniosła 2 374,4 tys. zł, w tym na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników 2 026,1 tys. zł (85,3%) oraz pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników w kwocie 348,3 tys. zł (14,7%).

⁵ Nie dokonano końcowej weryfikacji dokumentacji Spółki.

⁶ Dalej: FGŚP.

WUP rozpatrzył wszystkie wnioski pozytywnie. Łączna kwota przyznanej Spółce pomocy wyniosła 103 274,7 tys. zł i dotyczyła wsparcia 19 492 pracowników w okresie lipiec 2020 r. – czerwiec 2021 r. Wysokość dofinansowania wynikała z iloczynu liczby objętych poszczególnymi wnioskami pracowników Spółki, kwoty dofinansowania przypadającej na jednego pracownika⁷ oraz liczby miesięcy wnioskowanego wsparcia.

Auchan w złożonych wnioskach oświadczył, że:

- a) jest przedsiębiorcą⁸, u którego nastąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 w okresie jednego miesiąca liczonego od dnia 15 marca 2020 r. nie mniej niż o 25%⁹;
- b) nie zachodziły przesłanki do ogłoszenia upadłości¹⁰;
- c) nie zalegał z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019 r.;
- d) wniosek nie obejmował pracowników, którzy w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku uzyskali wynagrodzenie wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;
- e) nie ubiegał się o pomoc w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłaty na rzecz ochrony miejsc pracy;
- f) nie zamierzał skorzystać ze zwolnień w opłacaniu składek na Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o których mowa w *ustawie COVID-19*;
- g) zobowiązuje się dostarczyć na żądanie uprawnionych organów kopię wykazu pracowników objętych dofinansowaniem, sporządzonego na dzień złożenia wniosku;
- h) są mu znane obowiązki wynikające z art. 15gg ust. 8, 18 i 19 *ustawy COVID-19* oraz zobowiązał się do ich spełnienia; przy czym zgodnie z art. 15gg ust. 8 Spółka była zobowiązana do niewypowiadania umów o pracę pracowników z przyczyn niedotyczących pracownika w okresie pobierania świadczenia na dofinansowanie wynagrodzenia; art. 15gg ust. 18 zobowiązywał Spółkę do powiadamiania Dyrektora WUP na piśmie w terminie siedmiu dni o zmianie mającej wpływ na wysokość wypłaconej transzy, a art. 15gg ust. 19 zobowiązywał Spółkę do rozliczenia otrzymanych świadczeń i środków w terminie 30 dni od zakończenia okresu pobierania dofinansowania;
- i) przeznaczy otrzymaną kwotę na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników nieobjętych przestojem, o którym mowa w art. 81 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – *Kodeks pracy*¹¹, przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19, o których mowa w art. 15g ust. 5 *ustawy COVID-19*;

⁷ Zgodnie z art. 15gg ust. 4 *ustawy COVID-19* pracodawca mógł uzyskać dofinansowanie do wysokości połowy wynagrodzenia, jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku. Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale 2020 r. z dnia 12 maja 2020 r.; dla wniosku z dnia 30 lipca 2020 r. przeciętne wynagrodzenie w pierwszym kwartale 2020 r. wyniosło 5331,47 zł., 5 168,93 zł z dla wniosku z dnia 30 października 2020 r., 5 457,98 zł dla wniosku złożonego w dniu 29 stycznia 2021 r. i 5 681,56 zł dla wniosku z dnia 18 kwietnia 2021 r.

⁸ W rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – *Prawo przedsiębiorców* (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 ze zm.).

⁹ Zgodnie z art. 15g ust. 9 pkt 2 *ustawy COVID-19*.

¹⁰ O których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – *Prawo upadłościowe* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1520 ze zm.).

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1510 ze zm.

- j) wysokość wnioskowanej kwoty na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników spełnia warunki określone w art. 15gg ust. 4 ustawy.

We wszystkich czterech złożonych do WUP wnioskach, Spółka złożyła oświadczenie o spadku obrotów powołując się na ich spadek w tym samym okresie czasu, pomimo iż wnioski złożone zostały w 2020 r. (dwa) i w 2021 r. (kolejne dwa). Obroty ze sprzedaży 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych licząc od 15 marca do 13 kwietnia 2020 r. wyniosły [...] ¹², a obroty 30 kolejno następujących po sobie dni licząc od 14 lutego do 14 marca 2020 r. wyniosły [...].

(akta kontroli str. 3-5, 9-11, 15-17, 21-23, 122-126)

W wyjaśnieniach adwokata reprezentującego Spółkę ¹³ podano, że cztery kolejne wnioski zostały złożone na różnych pracowników, tj. żaden z pracowników objętych jednym z wniosków nie był wskazany następnie w kolejnym. Kolejnymi wnioskami były obejmowane osoby, które wcześniej nie mogły być objęte dofinansowaniem ze względu np. na przebywanie na zwolnieniu lekarskim oraz pracownicy nowozatrudnieni.

Zgodnie z oświadczeniem załączonym do wniosków, przy obliczeniu spadku obrotów gospodarczych Spółka zastosowała model oparty na przyjętej w Spółce polityce rachunkowości, a wartość przychodów w okresach przyjętych do analizy została obliczona zgodnie z polityką rachunkowości Spółki oraz przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości ¹⁴.

Politykę rachunkowości określał dokument o nazwie: *20200330_Resolution no 6_2020 The Accounting Policy (Uchwała w przedmiocie polityki rachunkowości)*, *20200330_Resolution no 6_2020 The Accounting Policy_Appendix No 1 (Polityka rachunkowości)* oraz Lista kont księgowych w tabeli Excel (bez opisu). Materiały te nie zawierały zakładowego planu kont określającego przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń oraz zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych, wymaganych art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości. Według wyjaśnień adwokata reprezentującego Auchan, Spółka nie posiadała w tym zakresie innych dokumentów.

Zgodnie z oświadczeniem spadek obrotów został obliczony w rozumieniu pozycji „Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi”. Spadek obrotów ustalono w oparciu o kalkulacje, zestawienia obrotów i sald kont przychodowych składających się na „Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi” wraz z dokonaniem korekty w alokacji przychodów do poszczególnych okresów, tj.:

- a) przychody z najmu oraz powiązane z nimi przychody dotyczące rozliczenia mediów itp. zostały alokowane liniowo na poszczególne dni miesiący, w których ujęty był przychód, zgodnie z powszechną praktyką na rynku nieruchomości oraz zgodnie z zasadą współmierności i kosztów zdefiniowaną w art. 6 ust. 2 ustawy o rachunkowości;
- b) w zakresie przychodów, dla których w wymaganym terminie złożenia wniosku nie istniała możliwość jednoznacznej alokacji do odpowiednich okresów, przyjęto, zgodnie z zasadą ostrożności zdefiniowaną art. 7 ust. 1 ustawy o rachunkowości, najmniej korzystny dla wartości spadku przychodów scenariusz.

(akta kontroli str. 122-126)

Zgodnie z art. 15gg ust. 1 ustawy COVID-19 o pomoc mogły się ubiegać podmioty, u których wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia

¹² Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233). Wyłączenia dokonano w interesie Auchan Sp. z o.o. W dalszej części wystąpienia w nawiasach kwadratowych [...] dokonano wyłączenia informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa.

¹³ Pismo z dnia 30 listopada 2021 r.

¹⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.

COVID-19. W art. 15g ust. 9 pkt 2 ww. ustawy przyjęto, że przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym nie mniejszy niż o 25%, obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego. W przepisie tym przyjęto, że za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

W ww. wnioskach podano, że obroty gospodarcze spadły nie mniej niż o 25% w okresie jednego miesiąca liczonego od 15 marca 2020 r. do 13 kwietnia 2020 r., zgodnie z art. 15g ust. 9 pkt 2 ustawy COVID-19. W oświadczeniu o spadku obrotów gospodarczych z dnia 30 lipca 2020 r.¹⁵, podpisanym przez Dyrektora Finansowego oraz Głównego Księgowego Spółki i załączonym do ww. wniosków, podano, że spadek obrotów gospodarczych, o którym mowa w art. 15gg ust. 1 ustawy COVID-19, w związku z art. 15g ust. 9 pkt 2 tej ustawy, wyniósł 25,61%.

Spółka wykazała spadek wyższy niż 25% w okresie od 15 marca 2020 r. do 13 kwietnia 2020 r. - w porównaniu do okresu od 14 lutego 2020 r. do 14 marca 2020 r. Zgodnie z przedłożonymi zestawieniami, taki spadek nie wystąpił w żadnym z innych, trzydziestodniowych okresów przed złożeniem wniosków. W okresie objętym kontrolą, w Spółce nie wystąpił też spadek miesięcznych obrotów nie mniejszy niż 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dwóch kolejnych miesięcy kalendarzowych¹⁶.

W ww. Oświadczeniu z dnia 30 lipca 2020 r. podano, że w okresie od 14 lutego 2020 r. do 14 marca 2020 r.¹⁷ „obrót gospodarczy” wyniósł [...], a w okresie od 15 marca 2020 r. do 13 kwietnia 2020 r.¹⁸ „obrót gospodarczy” wyniósł [...]. Tak więc zgodnie z Oświadczeniem, spadek wyniósł 25,61%.

(akta kontroli str. 3-5, 9-11, 15-17, 21-23, 122-126)

Zgodnie z przedłożonym przez adwokata reprezentującego Spółkę Wyliczeniem w formie arkusza Excel, na ww. kwoty składały się:

- a) przychody ze sprzedaży towarów alokowane na poszczególne dni na podstawie rzeczywistych obrotów wykazanych w raportach Auchan w kwotach [...] (w pierwszym okresie) oraz [...] (w drugim okresie);
- b) przychody ze sprzedaży towarów detalicznej i hurtowej (partnerzy z franczyzą) ustalone na podstawie dziennych obrotów wykazanych w raportach Auchan w kwotach [...] (w pierwszym okresie) oraz [...] (w drugim okresie);
- c) przychody z najmu oraz powiązane z nimi przychody dotyczące rozliczenia m.in. mediów, alokowane liniowo na poszczególne dni okresu, proporcjonalnie do liczby dni w miesiącu uzyskania przychodu, w kwotach [...] (w pierwszym okresie) oraz [...] (w drugim okresie);
- d) pozostałe przychody, co do których nie było możliwości ich jednoznacznej alokacji do odpowiednich okresów, alokowane w sposób „ostrożny” (przy zastosowaniu najmniej korzystnego dla spadku przychodów scenariusza) w kwotach [...] (w pierwszym okresie) oraz [...] (w drugim okresie).

Przychody z najmu oraz pozostałe przychody, o których mowa w pkt c) oraz d), wynikały bezpośrednio z zestawienia obrotów kont analitycznych zespołu 7 zawartego

¹⁵ Dalej: Oświadczenie lub Oświadczenie z dnia 30 lipca 2020 r.

¹⁶ Tj. zaczynających się od pierwszego dnia miesiąca.

¹⁷ Dalej: pierwszy okres.

¹⁸ Dalej: drugi okres.

w Wyliczeniu¹⁹. Natomiast przychody z detalicznej i hurtowej sprzedaży towarów wskazane w pkt a) oraz b) wynikały z obrotów dziennych wpisanych do odrębnych arkuszy Excel²⁰.

Kontrolujący zwrócił się o przedłożenie raportów zawierających dane o dziennych obrotach, na podstawie których dokonano wpisu obrotów z tytułu sprzedaży detalicznej (lit. a). W odpowiedzi adwokat reprezentujący Spółkę przedłożył ww. arkusz Excel z danymi o dziennych obrotach. Odnosnie przedłożenia dokumentów źródłowych zawierających dane o dziennych obrotach w okresie wykazania spadku obrotów, adwokat reprezentujący Spółkę wyjaśnił, że dane te wynikają z dziennych raportów z poszczególnych kas fiskalnych, przedstawiających sprzedaż dzienną oraz że takich raportów powstaje w skali jednego miesiąca ok. [...].

W toku kontroli przeprowadzono oględziny systemu finansowo-księgowego stosowanego w Auchan. Oględziny przeprowadzono bezpośrednio w siedzibie Spółki w Piasecznie ul. Puławska 46. Pełnomocnik i wyznaczeni pracownicy Spółki uczestniczący w oględzinach, przekazali dokumenty opisujące stosowaną politykę rachunkowości oraz informowali o funkcjonalności systemu udostępniając kontrolującemu obraz na monitorach w czasie rzeczywistym wykonywanych operacji. W obecności kontrolera wygenerowano zestawienia obrotów i sald księgi głównej, zapisy dziennika księgowego - JPK KR oraz kluczowy dla ustalenia spadku obrotów raport z hurtowni danych (Hyperion). Kontrola ww. zestawień i raportu wykazała, iż dane pozyskane w toku oględzin z systemu finansowo-księgowego (zestawienie obrotów i sald, dziennik JPK KR) oraz dane wykazane w raporcie z dziennej sprzedaży detalicznej (raport z hurtowni danych) zgodne są z danymi użytymi przez Spółkę w modelu odliczeń obniżenia obrotów w okresie od 15 marca 2020 r. do 13 kwietnia 2020 r., wobec poprzednich 30 dni.

(akta kontroli, str. 131-150)

Przesłanką uzyskania finansowego wsparcia na podstawie *ustawy COVID-19* było przede wszystkim wykazanie przez wnioskującego spadku obrotów gospodarczych, przy czym wybór okresu porównawczego do ustalenia tego spadku pozostawiony został wnioskującemu. Praktyka stosowania przepisu art. 15gg, pomimo ustawowego wymogu, nie wymagała też udowodnienia, że wykazany spadek obrotów był wyłącznie następstwem epidemii COVID-19. Oznacza to, że od wnioskującego nie wymagano aby prezentowany dla celów uzyskania wsparcia na podstawie *ustawy COVID-19* rachunek spadku obrotów został „oczyszczony” z innych czynników realnie wpływających na ten spadek.

Zgodnie z Oświadczeniem z dnia 30 lipca 2020 r., prawidłowość dokonanej analizy i przyjętej metodologii obliczenia spadku obrotów przez Spółkę została potwierdzona w opinii biegłego rewidenta z dnia 30 lipca 2020 r. W Raporcie z uzgodnionych procedur przygotowanym przez rewidentów podano, że zostały przeprowadzone uzgodnione z Auchan procedury w odniesieniu do *Wyliczenia spadku obrotów gospodarczych w okresie od 15 marca 2020 roku do 13 kwietnia 2020 roku w porównaniu do okresu od 14 lutego 2020 roku do 14 marca 2020 roku*. Biegły rewident stwierdził, że Wyliczenie sporządzone zostało przez Auchan według stanu wiedzy na dzień 29 lipca 2020 r. Procedury zostały wykonane w celu weryfikacji poprawności Wyliczenia na potrzeby składanego przez Spółkę wniosku na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników w trybie art. 15gg *ustawy COVID-19*. Wyliczenie sporządzone zostało przez Auchan. Biegły rewident działał zgodnie z Krajowym Standardem Usług Pokrewnych 4400 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Pokrewnych 4400: *Uzgodnione procedury dotyczące informacji finansowych*. Zgodnie ze Standardem celem usługi

¹⁹ Plik 20200729_Auchan_Tarcza 4.0_ZOiS kont Przychodów ze sprzedaży za 2019 i 01-06.2020_dodatkowe komentarze.

²⁰ Pliki pn. 20200707_Obroty dzienne sprzedaż detaliczna i partnerzy z franczyzą_wartościowa i ilościowa_D. Czaja oraz 20200728_Obroty dzienne (netto)_Detaliczne).

uzgodnionych procedur dla biegłego rewidenta jest przeprowadzenie procedur o charakterze badania, które zostały uzgodnione przez biegłego rewidenta, jednostkę oraz odpowiednie strony trzecie oraz sporządzenie raportu dotyczącego faktycznych ustaleń. Ponieważ biegły rewident dostarcza jedynie raport z faktycznych ustaleń uzgodnionych procedur, nie jest wyrażane żadne zapewnienie. Standard stanowi również, że raport jest ograniczony dla tych stron, które uzgodniły wykonanie procedur, ponieważ inni – nie będąc świadomi powodów wykonania procedur – mogą błędnie zinterpretować wyniki.

W raporcie biegłego rewidenta podano, że ramach umowy sprawdzono poprawność arytmetyczną Wyliczenia, uzgodniono prezentowane w Wyliczeniu dane finansowe do zapisów księgi głównej Spółki oraz dokumentacji źródłowej w postaci raportów z systemów informatycznych Spółki oraz arkuszy kalkulacyjnych przygotowanych przez pracowników Spółki w odniesieniu do polityki rachunkowości Spółki. W wyniku badania stwierdzono, że Wyliczenie jest poprawne arytmetycznie, a wszystkie kwoty i ich opisy przedstawione w Wyliczeniu są obliczone w oparciu o politykę rachunkowości Spółki. Ponadto w Raporcie podano, że ww. procedury nie stanowią ani pełnego badania, ani przeglądu w rozumieniu Krajowych Standardów Badania lub Krajowych Standardów Przeglądu oraz nie wydane zostało zapewnienie na temat prawidłowości danych źródłowych ujętych w Wyliczeniu.

(akta kontroli str. 106-109, 122-126)

Od stycznia 2019 r. do października 2021 r. zatrudnienie w Spółce zmniejszyło się z [...] do [...] pracowników tj. o [...]. Świadczenia na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wypłacane były przez rok, w okresie od lipca 2020 r. do czerwca 2021 r. W okresie tym zatrudnienie w Spółce zmniejszyło się z [...] do [...] pracowników, tj. o [...]. W kwartale, kiedy wypłacona została pomoc o najwyższej wartości, od lipca do września 2020 r., zatrudnienie zmniejszyło się z [...] do [...] osób, tj. o [...].

W wyjaśnieniach udzielonych przez pełnomocnika²¹ podano, że zmiany zatrudnienia mogły wynikać z wdrożenia w Spółce, przed ubieganiem się o dofinansowanie, Programu Dobrowolnych Odejść, zgodnie z którym pracownicy mogli podjąć samodzielnie decyzję o pozostaniu w Spółce bądź jej opuszczeniu, a także z podjętej jeszcze przed epidemią, decyzji o zamknięciu czterech sklepów. Sklepy zostały zamknięte w okresie uzyskiwania wsparcia z FGŚP. Sklepy w Dąbrowie Górniczej i Mysłowicach zostały zamknięte 31 lipca 2020 r., a w Lubinie i Grudziądzu 31 sierpnia 2020 r. Według wyjaśnień zamknięcie sklepów było związane m.in. [...]. Osoby zatrudnione w zamkniętych lokalizacjach oraz te, które skorzystały z Programu Dobrowolnych Odejść, nie były objęte wnioskami o dofinansowanie z FGŚP.

W ww. wyjaśnieniach podano również, że otrzymana przez Spółkę pomoc w sposób istotny wpłynęła na wielkość zatrudnienia w Spółce w okresie od lipca 2020 r. do czerwca 2021 r. Dzięki uzyskanej pomocy, Spółka mogła utrzymać i utrzymała miejsca pracy pracowników objętych dofinansowaniami, których w innym wypadku, ze względu na niekorzystny wpływ epidemii COVID-19 na gospodarkę, musiałyby zwolnić.

(akta kontroli str. 122-126)

Na koniec 2020 r. Spółka wykazała zysk netto w wysokości 164 931 tys. zł, a na koniec 2019 r. stratę netto w wysokości 14 106 tys. zł. W sprawozdaniu z działalności Zarządu za 2020 r. podano, że „Spółka działa w sektorze handlu detalicznego, który nie odczuł istotnie skutków epidemii COVID-19 – sklepy spożywcze nie zostały dotknięte zamknięciami wprowadzanymi przez polski rząd”. W 2020 r. działalność gospodarcza Spółki, w tym dostawy, miały charakter ciągły, a w okresie kolejnych 12 miesięcy, Spółka

²¹ Pismo z dnia 30 listopada 2021 r.

przewidywała utrzymanie prawidłowej sytuacji finansowej, zachowanie bezpiecznej struktury majątkowo-kapitałowej i utrzymanie zdolności do regulowania zobowiązań.

(akta kontroli str. 6-8, 12-14, 18-20, 24-105)

W okresie lipiec – wrzesień 2020 r. uzyskiwana pomoc stanowiła od 3,16 do 3,58% miesięcznych przychodów. W okresie październik 2020 r. – czerwiec 2021 r. pomoc ta stanowiła od 0,06% do 0,22% przychodów.

(akta kontroli str. 122-126)

Zgodnie z art. 15g ust. 3 *ustawy COVID-19*, warunkiem uzyskania dofinansowania był brak zaległości w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019 r. Zgodnie z przepisami *ustawy COVID-19* Spółka nie była zobowiązana do dołączania do wniosków o udzielenie dofinansowania zaświadczeń związanych z niezaleganiem z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019 r. Spółka wskazała, że co jakiś czas ubiega się „w odpowiednich organach” o wydanie stosownych zaświadczeń w innych celach związanych z prowadzoną działalnością. Oryginały tych zaświadczeń Spółka przekazała do określonych organów, niemniej posiadała skany zaświadczeń o niezaleganiu w płatnościach wyżej wskazanych należności. Spółka oświadczyła, że na dzień składania każdego z wniosków nie posiadała zaległości z uregulowaniem wskazanych wyżej należności do końca III kwartału 2019 r. oraz przedłożyła skany zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach na dzień 1 października 2019 r. oraz zaświadczeń o niezaleganiu w opłacaniu składek na dzień 11 czerwca 2019 r., 4 lipca 2019 r., 30 sierpnia 2019 r. oraz 30 września 2019 r.²²

Szczegółowo zbadano dokumentację kadrowo-płacową 50 pracowników Spółki objętych czterema wnioskami (0,26% uprawnionych pracowników wskazanych we wnioskach). Spółka przedłożyła listy płac za miesiące objęte wnioskiem oraz za miesiąc poprzedzający złożenie wniosku, a także informacje o przebiegu zatrudnienia pracowników obejmujące okres zatrudnienia oraz wielkość etatu dla:

- pierwszych 35 pracowników objętych pierwszym wnioskiem (poz. 10-44 kalkulatora rozliczeniowego),
- pierwszych 5 pracowników objętych pozostałymi trzema wnioskami (poz. 10-14 kalkulatorów rozliczeniowych),

a także obowiązujący w Spółce w latach 2020-2021 regulamin wynagradzania wraz z aneksami zmieniającymi.

Stwierdzono, że pracownikom było wypłacane wynagrodzenie wyliczone zgodnie z art. 15gg ust. 4 *ustawy COVID-19*. Nie stwierdzono przypadku przyznania dofinansowania do wynagrodzenia pracownikowi, którego wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym złożono wniosek, było wyższe niż 300% ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału. Nie stwierdzono też przypadków wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika w okresie pobierania przez pracowników Spółki świadczeń z FGŚP. Z osób objętych badaniem 13 zostało zwolnionych w okresie, którego dotyczył wniosek. Osoby te były zatrudnione na umowach o pracę na okres próbny lub czas określony. Spółka informowała WUP w Warszawie o dokonywanych zmianach, o których mowa w art. 15gg ust. 18 *ustawy COVID-19*, w złożonych wnioskach zgodnie z przyjętą przez Zarząd *Procedurą*

²² Pismo z dnia 9 maja 2022 r.

powiadamiania Dyrektora WUP w Warszawie o zmianach mających wpływ na wysokość wypłaconych transzy środków w ramach dofinansowania z FGŚP przyjętą 26 sierpnia 2020 r. Do WUP co miesiąc przekazywane były pisma, do których załączano listy pracowników przebywających na zwolnieniach lekarskich oraz pracowników, z którymi rozwiązano umowy o pracę.

Zbadano również w stosunku do 40 pracowników Spółki (wybór losowy), czy środki finansowe dotyczące wynagrodzeń pracowników objętych wsparciem, zostały im przekazane. Badanie oparto na kontroli zapisów kalkulatora rozliczeniowego, indywidualnych raportach miesięcznych ZUS RCA oraz wyciągach bankowych, potwierdzających indywidualnie przekazanie środków. W wyniku badania ustalono, że pracownicy otrzymali należne im środki finansowe.

(akta kontroli str. 151 - 153)

Do wyliczenia kwoty dofinansowania w zakresie wynagrodzenia pracowników Spółka przyjęła tylko wynagrodzenie zasadnicze bez dodatkowych stałych składników wypłacanych pracownikom (np. premii). Ponadto, w związku z tym, że pierwszy wniosek obejmował okres od 1 lipca 2020 r., a w Spółce po pierwszym półroczu odbywała się ewaluacja wynagrodzeń i część pracowników od 1 lipca 2020 r. otrzymała podwyżki wynagrodzenia - do wyliczenia dofinansowania przyjęto wynagrodzenia po faktycznej podwyżce (działanie to było dodatkowo, jak wyjaśniono, potwierdzane z pracownikami WUP). Rozliczenie dofinansowania zaś zostało wykonane zgodnie z instrukcją wypełniania formularza rozliczeniowego udostępnioną przez WUP²³.

Wszystkie dofinansowania zostały udzielone przez WUP bez zawarcia umowy. Spółka otrzymała wsparcie w ramach wniosków:

- 14000/CV-19/15289145 z dnia 30 lipca 2020 r. trzema przelewami na rachunek bankowy w kwocie 30 749,1 tys. zł każdy, w dniach 19 sierpnia 2020 r., 15 września i 19 października 2020 r. - łącznie 92 247,3 tys. zł;
- 14000/CV-19/17866429 z dnia 30 października 2020 r. trzema przelewami w 1 661,2 tys. zł każdy, w dniach 14, 15 i 17 grudnia 2020 r. - łącznie 4 983,6 tys. zł;
- 14000/CV-19/20744677 z dnia 28 stycznia 2021 r., trzema przelewami w kwocie 1 223,2 tys. zł każdy, w dniach 10 i 23 lutego oraz 23 marca 2021 r. – łącznie 3 669,6 tys. zł;
- 14000/CV/24118210 z dnia 28 kwietnia 2021 r., trzema przelewami w kwocie 791,5 tys. zł każdy, w dniach 10 maja, 8 czerwca oraz 15 czerwca 2021 r. - łącznie 2 374,5 tys. zł.

– (akta kontroli str. 122-127)

Pisemne informacje uzyskane w toku kontroli²⁴ z WUP wykazały, że wnioski były przedmiotem weryfikacji pod względem spełnienia wymogów formalnych i merytorycznych pracowników WUP oraz zostały zaopiniowane przez radcę prawnego WUP, który potwierdził, że zachodziły podstawy do udzielenia wnioskodawcy bezzwrotnej pomocy „w oparciu o ustawę o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19.” W kartach procesu, WUP, na podstawie złożonych przez Spółkę oświadczeń, stwierdził, że:

- wniosek przedsiębiorcy o przyznanie świadczeń był zgodny ze wzorem i zawierał 11 numerowanych oświadczeń oraz oświadczenie dotyczące odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń oraz załączniki;

²³ Pismo Spółki z dnia 9 maja 2022 r.

²⁴ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

- dokonano weryfikacji danych we wniosku z wydrukiem z KRS lub CEIDG, lub innego właściwego rejestru i sprawdzono zgodność danych wnioskodawcy (nazwa, NIP, Regon, adres, czy podmiot jest aktywny);
- wniosek został złożony zgodnie z właściwością terytorialną;
- osoba składająca oświadczenie miała umocowanie do składania oświadczeń;
- prawidłowo wskazano okres oraz liczbę miesięcy, za które są wnioskowane świadczenia;
- rachunek bankowy został prawidłowo wskazany;
- wnioskodawca jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców;
- wystąpił spadek obrotów nie mniejszy niż o 25% w miesiącu przypadającym po 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczeń w porównaniu do miesiąca poprzedniego (pole, w których powinna być wskazana wielkość spadku obrotów nie zostało wypełnione. Jako nazwę miesiąca przypadającym po 31 grudnia 2019 r. podano 15 marca 2020 r. a jako nazwę miesiąca poprzedniego 15 lutego 2020 r.);
- wobec wnioskodawcy nie zachodzą przesłanki do ogłoszenia jego upadłości;
- pracodawca nie zalegał w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz na FGŚP i FP, FS do końca III kwartału 2019 r.;
- przedsiębiorca nie ubiegał się i nie będzie ubiegał o pomoc w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłaty na rzecz ochrony miejsc pracy;
- wniosek nie obejmuje pracowników, którzy w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku uzyskali wynagrodzenie wyższe niż 300% przeciętnego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału obowiązującego na dzień złożenia wniosku;
- przedsiębiorca zamierza / nie zamierza skorzystać ze zwolnień w opłacaniu składek na ZUS, o których mowa w *ustawie COVID-19*;
- wysokość wnioskowanej kwoty na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników spełnia warunki określone w art. 15gg ust. 4 ustawy;
- przedsiębiorca odprowadzał składki na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń pracowników ujętych na wykazie pracowników załączonych do wniosku.

Karty procesów dla poszczególnych wniosków pracownicy WUP zatwierdzili odpowiednio w dniu 11 i 28 sierpnia 2020 r. 16 i 30 listopada 2020 r., 2 i 3 lutego 2021 r. oraz 30 kwietnia 2021 r.

(akta kontroli str. 122-126)

Spółka złożyła w WUP formularz rozliczenia dofinansowania:

- w ramach wniosku 14000/CV-19/15289145 w dniu 18 listopada 2020 r. Kwota wykorzystanego łącznego dofinansowania po rozliczeniu wyniosła 87 934,4 tys. zł, w tym na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników w kwocie 75 192,9 tys. zł oraz na pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników w kwocie 12 741,6 tys. zł. Beneficjent dokonał zwrotu niewykorzystanej części dofinansowania w dniu 18 listopada 2020 r., w kwocie 4 312,7 tys. zł;

- w ramach wniosku 14000/CV-19/17866429 w dniu 1 lutego 2021 r. Kwota wykorzystanego łącznego dofinansowania po rozliczeniu wyniosła 3 779,6 tys. zł, w tym na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników 3 238,3 tys. zł i na pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników w kwocie 541,2 tys. zł. Beneficjent dokonał zwrotu niewykorzystanej części dofinansowania w dniu 1 lutego 2021 r., w kwocie 1 203,9 tys. zł;
- w ramach wniosku 14000/CV-19/20744677 w dniu 28 kwietnia 2021 r. Kwota wykorzystanego łącznego dofinansowania po rozliczeniu wyniosła 3 135,7 tys. zł, w tym na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników w kwocie 2 691,5 tys. zł i na pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników w kwocie 444,2 tys. zł. Beneficjent dokonał zwrotu niewykorzystanej części dofinansowania w dniu 27 kwietnia 2021 r., w kwocie 533,9 tys. zł;
- w ramach wniosku 14000/CV/24118210 w dniu 23 lipca 2021 r. Kwota wykorzystanego dofinansowania po rozliczeniu wyniosła 1 915 tys. zł, w tym na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników w kwocie 1 642,3 tys. zł i na pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 272,7 tys. zł. Beneficjent dokonał zwrotu niewykorzystanej części dofinansowania w dniu 22 lipca 2021 r., w kwocie 459,4 tys. zł.

Spółka wykorzystwała ostatecznie 96 764,8 tys. zł kwotę (93,7% dofinansowania w ramach czterech wniosków), z tego 82 765,1 tys. zł na wynagrodzenia (85,5% otrzymanego wsparcia ze wszystkich czterech wniosków), a 13 999,7 tys. zł na pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne (14,5% otrzymanego wsparcia z czterech wniosków).

(akta kontroli str. 6-8, 12-14, 18-20, 24-26)

Według wyjaśnień pełnomocnika Spółki²⁵, pomoc otrzymana na podstawie powyższych wniosków nie była przedmiotem szczegółowej kontroli zewnętrznej. Jedynie w dniu 6 sierpnia 2021 r. w trakcie kontroli prowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy, Okręgowy Inspektorat Pracy w Gdańsku, Oddział w Wejherowie prowadzonej w centrum handlowym Spółki w Rumii, weryfikowano przestrzeganie rozwiązań prawnych wprowadzonych przepisami tarcz antykryzysowych. W protokole podano, że pracodawca nie wypowiedział umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracownika objętego dofinansowaniem, w okresie jego pobierania.

Oprócz uzyskania pomocy w trybie art. 15gg *ustawy COVID-19* Spółka dziewięciokrotnie wnioskowała o pomoc na podstawie art. 15jca w zw. z art. 15j, 15ja, 15jc oraz 15zzzh ust. 2 *ustawy COVID-19* w zakresie pomniejszenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego. Spółka pomniejszyła opłatę w ramach wszystkich złożonych wniosków łącznie o 1 196,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 122-126)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

²⁵ Pismo z dnia 15 listopada 2021 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 22 grudnia 2022 r.

Kontroler
Miroslaw Wójtowicz
Główny specjalista kp.

/ - /

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektor
Maciej Maciejewski

/ - /

.....
podpis